

Док је председник Кине Ху Ђинтао прошле недеље обилазио САД, а кинеска економија, са својим годишњим растом од преко 10% била више него актуелна тема у америчким медијима, кинеска култура била је у жижи америчке јавности из једног сасвим другачијег разлога. Повод је био есеј Ејми Чуа, американке кинеског порекла и професорке права на универзитету Јејл, објављен пре неколико недеља у *Вол стрит журналу*. У тексту "[3 ашто су кинеске мајке супериорне](#)"

иначе одломку из њене тек објављене књиге

Борбена химна мајке тигрице

(

Battle Hymn of the Tiger Mother

) Ејми Чуа покушала је да предочи разлику између типичног западног и типичног кинеског приступа васпитавању, сугеришући да је управо ефикасност кинеских техника васпитавања разлог томе што кинески родитељи по правилу подижу тако успешну децу, математичке генијалце и чуда од музичара.

Укратко – ауторка објашњава да су кинеска деца успешнија зато што њихови родитељи врше много већи притисак на њих, не штеде критике а похвале сматрају нечим што не треба расипати. Такође, да је скоро свако дете способно за одличне резултате ако је родитељ довољно упоран, строг и захтеван. Међутим, како у тексту на свом примеру показује Ејми Чуа у питању нису само нијансе, већ су разлике у приступу драстичне. Захтевност на коју она мисли јесте она која не толерише ни одлазак у тоалет док се не увежба музички комад на инструменту, због које друго место на школском тесту захтева рађење двадесет тестова дневно под штоперицом, и због које се одбија рођенданска честитка коју је дете направило својој мајци зато што није “уложило довољно труда”. „Ево неких ствари које никада нисам дозволила својим ћеркама, Софији и Луизи: да спавају код другарица, иду код њих на играње, учествују у школској представи, гледају ТВ или се играју на рачунару, саме бирају ваншколске активности, добијају оцене мање од петица, не буду најбоље у свим предметима...“, наводи између осталог Ејми Чуа.

Укратко – ауторка објашњава да су кинеска деца успешнија зато што њихови родитељи врше много већи притисак на њих, не штеде критике а похвале сматрају нечим што не

треба расипати. Такође, да је скоро свако дете способно за одличне резултате ако је родитељ довољно упоран, строг и захтеван.

Осим своје исповести, ауторка у овом одломку даје низ поређења који веома јасно предочавају културне разлике између Кинеза и западњака када је у питању родитељство. Једна студија је показала да скоро 70% западних мајки сматра да “придавање важности академском успеху није добро за децу”, те да “родитељи треба да наметну идеју да је учење забава”, док исто то сматра отприлике 0% кинеских мајки. Уместо тога, велика већина кинеских мајки верује да њихова деца могу бити “најбољи” ученици, те да је “академски успех резултат успешног родитељства”. Самим тим, ако дете не успева да буде одлично у школи, то само значи да родитељи “нису радили свој посао”. Друге студије су показале да кинески родитељи проводе отприлике 10 пута више времена сваког дана радећи са децом на школском градиву. Западна деца, с друге стране, више су окренута спорту.

Наравно, текст је изазвао праву лавину критика и велику полемику – прочитан је онлајн преко милион пута, добио је преко 7000 коментара на сајту магазина и на десетине анализа у водећим америчким и светским медијима, док Ејми Чуа последње недеље проводи трчећи са интервјуа на интервју. Западне читаоце посебно је изиритирало то што Ејми Чуа без пардона признаје да се у свом приступу васпитавању није либила погрдних речи и увреда, што су многи прогласили злостављањем деце, а њу чудовиштем. Наиме, она, као и многи кинески родитељи, сматра да строгост и суровост неће код детета изазвати психичке последице јер су деца много отпорнија на критике и трауме него што се мисли. Штавише, да ће му помоћи да постане стабилније, што није случај са децом на Западу која су, према њеном мишљењу, осетљива и размажена. Као одговор на “шокираност” западњака њеним тигар-материнством, Ејми Чуа је узвратила: “Да будем сасвим искрена – знам да су многи азијски родитељи потајно шокирани и згрожени многим аспектима родитељства на Западу”, укључујући и то “колико много времена западњаци дозвољавају својој деци да траће – сате на Фејсбуку и у игрању компјутерских игрица – и, на неки начин, колико слабо их припремају за будућност”.

Како Ејми Чуа примећује, западни родитељи опседнути су психом своје деце, оптерећени “самопоуздањем” и боје се да се њихова деца не осећају лоше уколико у нечему не успеју, па су спремни да похвале и крајње осредње резултате. „Свако је посебан на свој посебан начин. Чак и губитници су посебни на свој посебан начин“ – руга се Ејми Чуа једној од омиљених мантри западних родитеља. Осим тога, они својој деци стално говоре како су „талентована“ и „надарена“, док азијски родитељи наглашавају важност мукотрпног рада. Када, на пример, кинеско дете кући донесе лоше оцене, називају га глупим и безвредним, будући да они не сматрају децу крхком, већ јаком, и сходно томе се и понашају. Западњаци ће одмах помислити да нешто није у реду са школским

програмом, са наставницима, док ће кинески родитељи сматрати да је проблем у детету и натерати га да ради десетоструко више како би имало петице, јер верују да је свако дете способно за то.

Резултати последњег ПИСА теста и те како иду прилог кинеским методама – док је Америка завршила негде у средини табеле, шангајски ђаци, који су први пут учествовали у ПИСА тестирању, “разбили” су остатак света, и то у категорије – читању, математици и науци.

Још једна велика разлика коју професорка Чуа наводи јесте та да кинески родитељи верују да деца “дугују” родитељима што су рођена, и да зато морају слепо да их слушају и повинују се њиховим захтевима, јер родитељи знају шта је најбоље за њих. Западни родитељи, с друге стране, мисле сасвим супротно – да деца нису тражила да буду рођена, па су родитељи, кад су их већ без питања донели на свет, дужни да угађају својој деци. Самим тим, како примећује Ејми Чуа, “кинески родитељи могу да нареду својој деци да имају све петице. Западни родитељи могу само да их замоле да дају све од себе”.

А будући да кинески родитељи сматрају да они најбоље знају шта је добро за дете, не устежу се да забране све оне активности са почетка приче које западни родитељи сматрају природним правом сваког детета – да гледају ТВ, иду на дружења, имају везе у средњој школи итд.

“Западни родитељи покушавају да поштују индивидуалност своје деце, охрабрујући их да следе своје страсти и подржавају њихове изборе. Кинези, опет, верују да је најбољи начин да се подижу деца тако да се она припремају за будућност, да им се јасно покаже колико су способна, и да се наоружају вештинама, радним навикама и унутрашњом сигурношћу коју нико не може да им одузме”, закључује Ејми Чуа.

Иако је есеј Ејми Чуа дочекан на нож од стране коментатора и медија, њена књига о тигар-материнству постала је инстант блокбастер, и стигла у првих пет најпродаванијих књига на Амазону, што показује да амерички родитељи много више желе да буду попут Ејми Чуа него што желе то да признају. Научени од стручњака и медија мантрама о самопоуздању и хваљењу деце до бесвести, све више постају свесни чињенице да тиме производе тек медиокритете са високим мишљењем о себи. Резултати и успех одлазе на

другу страну, онима који се не стиде да признају како своје дете, сваки пут када добије другу награду, оптужују да их је осрамотило.

Резултати последњег ПИСА теста и те како иду прилог кинеским методама – док је Америка завршила негде у средини табеле, шангајски ђаци, који су први пут учествовали у ПИСА тестирању, “разбили” су остатак света, и то у категорије – читању, математици и науци. Објашњење које стручњаци дају је једноставно – кинески ђаци раде напорније, озбиљније и дуже него амерички, који више времена проведу испред телевизора него у учионици.

Тешко оном ко се усуди да каже да су нам деца распуштена, размажена, лења и неспремна за живот – увек ће се наћи довољно оних који ће му запушити уста причом како ионако од учења нема вајде, како нам се деца већ довољно пате и трпе због немаштине и кризе, како им је градиво сувише захтевно а школска торба сувише тешка

Какав је закључак који из свега овога може да извуче просечан српски родитељ? Свакако, он је по своме приступу далеко ближи западном моделу. Штавише, чини се да га често и озбиљно превазилази по питању слобода које даје детету. Најзад, просечни западњак који толико брине да не обесхрабри и не спутава своје дете вероватно му ни у лудилу не би дозволио да радним даном излази у град у 11 увече, па макар и “сва друга деца то смела”. У гледању телевизије смо и иначе међу најуспешнијима, и вероватно је тешко наћи дете које у учионици проводи више времена него испред ТВ-а или на Фејсбуку. Што се тиче радних навика, ту се још истичу само родитељи, који својој деци свако јутро вредно кувају кафу и доносе доручак у кревет. Али, тешко оном ко се усуди да каже да су нам деца распуштена, размажена, лења и неспремна за живот – увек ће се наћи довољно оних који ће му запушити уста причом како ионако од учења нема вајде, како нам се деца већ довољно пате и трпе због немаштине и кризе, како им је градиво сувише захтевно а школска торба сувише тешка...

Наравно, то не значи да би требало слепо следити доктрине тигар-родитељства, нити да је најважнији задатак за родитеља да му дете са 14 година одржи реситал у Карнеги холу попут ћерке Ејми Чуа. Оно што је поука овог текста јесте нешто што је одавно познато али је, услед савремене опсесије родитеља срећом, самопоуздањем и слободама својих злата заборављено – да без озбиљног и мукотрпног рада нема ни успеха, ни радних навика, самодисциплине и свега онога што човека чини способним да мења свој живот на боље, а самим тим ни друштва састављеног од појединаца који могу своју земљу учинити бољим местом за живот. Такође, да тог мукотрпног рада углавном

Рика од које се затрела Америка

Пише: Јована Папан
уторак, 25 јануар 2011 20:39

нема без озбиљног притиска родитеља, да деца баш и не знају шта је најбоље за њих, и да једног дана неће бити претерано захвална својим родитељима што су им приуштили слободу да не направе ништа од себе. Да деца изложена “злостављању” немилосрдним критикама и чак омаловажавању не завршавају као истраумирани и скрхани јадничци, већ, у комбинацији са пуно родитељске љубави и посвећености, као очврсле особе које не може да избаци из равнотеже то што неко не мисли да је све што они чине напосто очаравајуће.

У сваком случају, чињеница да баш Кинези практикују “тигар-родитељство” може у тренуцима када са свих страна крене паљба и примедбе типа “ма пусти дете” да вам послужи као последњи аргумент. Најзад није у питању нека новотарија са Запада, већ традиција државе која захваљујући, између осталог, и својој култури родитељства, данас постаје сила којој се клањају и они који је виде као свог највећег ривала, а који, како продаја књиге показује, своју децу кришом ипак желе да подижу са мало више избаченим канцама. Као што амерички *Тајмс магазин* закључује “младунци мајке-тигрице подизани су да владају светом, док потомство смушених и немоћних Западњака који удовољавају својој деци расте неприпремљено да се надмеће на немилосрдном глобалном тржишту”.

Који

родитељи желимо да будемо ми?